

УДК 378.147

Шийка Світлана Володимирівна

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри українознавства

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

ORCID ID 0000-0002-8138-7205

svitlanashyyka@ukr.net

ПРОБЛЕМА ОПТИМІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Анотація. Статтю присвячено дослідженню проблеми оптимізації комп'ютерного тестового контролю навчальних досягнень студентів із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Пояснено зміст понять «тест», «педагогічний тест», «тестове завдання», подано класифікацію можливих форматів тестових завдань, визначено принципи відбору змісту завдань у тестовій формі, з'ясовано позитивні й негативні сторони комп'ютерної тестової методики перевірки знань, умінь і навичок, наведено перелік програм для тестування знань й охарактеризовано одну з них – MyTest, репрезентовано таблицю дидактичних і методичних матеріалів для підготовки і проведення тестового контролю знань на базі програми MyTestX. Підкреслено, що ефективність комп'ютерного тестування залежить від рівня підготовки викладача, досвіду його педагогічної діяльності й практики використання тестових технологій, здатності й потреби в творчості та самовдосконаленні.

Ключові слова: завдання; зміст; методика; мова; оптимізація; програма; тест.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. З процесами глобалізації, міжнаціональної інтеграції, цивілізаційного розвитку від конкретного до загального пов'язані стандартизація суспільних явищ, фактів і процесів, впорядкованість у певних сферах життєдіяльності людини. Одним із поширених засобів визначення рівня творчих досягнень особистості, стану її індивідуальних психологічних особливостей виступає тестування – «метод діагностики із застосуванням стандартизованих запитань та завдань, що мають певну шкалу значень» [1, с. 49].

За допомогою тестування нині визначають рівень професійної і комунікативної компетентності фахівців, ступінь готовності до певного виду й умов діяльності, динаміку розвитку психологічних властивостей (здібностей, пам'яті, уваги, мислення, темпераменту та ін.) і характеристик (стійкості, єдності, активності) особистості.

Широко використовується тестування і в освітній галузі. Зокрема, зовнішнє незалежне оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів, вхідне, поточне і вихідне діагностування фахового рівня педагогів на курсах підвищення кваліфікації проводять у формі тестів. Модернізація і реформування вищої освіти відповідно європейських освітніх стандартів на принципах Болонської конвенції, запровадження кредитно-модульної організації навчального процесу передбачають підвищення вимог до оцінювання якості знань і вмінь студентів і широке використання, з цією метою, тестової модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень [2].

Об'єктивному й оперативному здійсненню тестового контролю у вищій школі сприяє використання сучасних інформаційних технологій і електронних засобів. Набуває актуальності проблема оптимізації (вибору найкращого варіанту з множини відомих і можливих) вибору типів тестів для оцінювання і моніторингу знань і вмінь

студентів із навчальних дисциплін, зокрема «Української мови (за професійним спрямуванням)», тестових завдань та їхнього змісту, а також програм для створення і проведення комп'ютерного тестування, збору та аналізу результатів, виставлення оцінок за вказаною в тесті шкалою тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема тестового оцінювання навчальних досягнень студентів вищих навчальних закладів з урахуванням переваг інформаційних технологій і сучасних електронних засобів перебуває в полі зору науковців і педагогів-практиків. Зокрема, питання теоретичних основ та методики конструювання тестів і тестових завдань, порядок організації та проведення тестування, аналізу отриманих результатів висвітлені у фундаментальних наукових працях В. Аванесова [3], І. Булах та М. Мруги [4], П. Клайна [5], Л. Кухар та В. Сергієнка [1], Л. Літвінчук [6] та ін. Особливостям використання тестів як методу контролю знань студентів присвячені наукові статті А. Баєрбекової, Б. Білял та К. Кабатаєвої [7], А. Попова [8], Т. Танько [9] та ін. Елементи методики тестування та практики створення тестів з української мови за професійним спрямуванням знайшли своє відображення в навчально-методичних розробках викладачів вищів: Л. Азарової та О. Ковтун [10], С. Богдан, І. Скорук, Л. Гололюх та ін. [11], Ю. Кошари [12], С. Омельчук, Н. Місяк, В. Гринюка та ін. [13], Л. Сімоненко [14]. Використання інформаційних технологій і програмних засобів для тестового контролю знань проаналізовано в дослідженнях В. Бойко [15], О. Соколюк [16], О. Космінської [17] та ін. Опис програм для тестування знань, алгоритмів створення тестових завдань містяться у відкритому доступі Інтернет-ресурсу [18], [19], [20], [21].

Разом з тим, варто зауважити, що проблематика оптимального використання відомих й апробованих типів тестів та різномістових тестових завдань, а також корельованих комп'ютерних програм для контролю знань студентів з української мови за професійним спрямуванням досліджена ще недостатньо. Із позиції наукової новизни та узагальнення і практичної спрямованості вона розглядається у цьому дослідженні.

Мета статті полягає у дослідженні проблеми оптимізації комп'ютерного тестового контролю навчальних досягнень студентів із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» як важливого фактора оцінки якості знань у вищому навчальному закладі нефілологічного профілю. Реалізація мети передбачає розв'язання таких тактичних завдань: пояснення змісту понять «тест», «педагогічний тест», «тестове завдання»; класифікацію можливих форматів тестових завдань; визначення принципів відбору змісту завдань у тестовій формі; з'ясування позитивних і негативних сторін тестової методики перевірки знань, умінь і навичок й особливостей комп'ютерного тестування; перелік програм для тестування знань і визначення характеристик однієї з них – MyTest; розробка таблиці дидактичних і методичних матеріалів із метою оптимізації процесу підготовки і проведення тестового контролю знань на базі програми MyTestX.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Методика дослідження ґрунтується на використанні дедуктивного методу наукового пізнання від загального до конкретного, від загальнотеоретичного рівня до рівня практично-педагогічної діяльності. Це проявляється у застосуванні понятійних основ тестового контролю знань студентів, особливостей комп'ютерних програмних засобів до процесу безпосередньої підготовки тестових завдань: вибору форматів і змісту завдань, комп'ютерного забезпечення тощо.

На горизонтальному рівні оптимізація тестової оцінки знань пов'язується з оприлюдненням значної за обсягом навчально-методичної інформації (напрацьованої,

апробованої або відомої автору), що реалізується на базі платформи MyTestX, зокрема: форм завдань, алгоритму виконання, переліку категорій навчальних цілей, які діагностуються, прикладів тестових завдань.

У роботі використано описовий метод, метод критичного аналізу наукових, навчальних і методичних джерел, узагальнення і систематизації практичного досвіду та метод системного аналізу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У широкому розумінні слово тест (від англ. test – «проба», «перевірка», «випробування») означає «сукупність (система) завдань зростаючої складності (однакової або різної), укладених за певними правилами для вимірювання певної властивості». У педагогічній науці та практиці тести активно почали застосовуватися із середини минулого століття [1, с. 21-22]. Під педагогічним тестом мається на увазі «система стандартизованих завдань, результат виконання яких дозволяє за даним ступенем точності виміряти знання, вміння та навички випробуваного» [1, с. 52], система завдань «певного змісту з поступовим ускладненням з метою об'єктивної оцінки структури, рівня та якості підготовки студентів» [9, с. 14].

Складовою частиною педагогічного тесту виступає тестове завдання, яке В. Аванесов визначає як «засіб інтелектуального розвитку, освіти й навчання, що сприяє активізації учіння, підвищенню якості знань, а також підвищенню ефективності педагогічної праці» [3, с. 6-7]. Тестові завдання він поділяє на навчальні, що спрямовані на розвиток особистості, і контролюючі, які використовуються з метою діагностики рівня і структури підготовки. Основні вимоги до завдань у тестовій формі: стислість, правильність вибору форми, логічна форма висловлювання, однаковість правил оцінювання, наявність місця для відповіді, правильність розміщення елементів завдання, наявність однакової інструкції для всіх тестованих, адекватність інструкції формі й змісту завдання [3, с. 7, 9].

Характерною особливістю ефективною тестовою перевірки навчальних досягнень студентів є творче поєднання й оптимальний вибір форми і змісту тестових завдань. Варто зауважити, що в педагогічній практиці напрацьовано чотири основних формати завдань у тестовій формі [1, с. 96-104], [3, с. 16-102], [24, с. 20]:

- завдання закритої форми (вибір однієї правильної або найкращої відповіді; вибір правильної альтернативної відповіді «істина/хибність», «так/ні»; вибір кількох правильних відповідей);
- завдання відкритої форми (завдання з короткою або розгорнутою відповіддю; завдання з пропусками та на доповнення, конструювання правильної відповіді);
- завдання на встановлення відповідності (визначення логічних пар);
- завдання на визначення правильної послідовності.

До основних дидактичних принципів відбору змісту тестових завдань відносять: значимість, наукову достовірність, відповідність змісту тесту рівню сучасного стану науки, репрезентативність, зростаючу складність навчального матеріалу, варіативність, системність, комплексність і збалансованість змісту тесту, взаємозв'язок змісту і форми [3, с. 146-148].

Використання тестової технології в оцінюванні навчальних досягнень студентів у курсі «Української мови (за професійним спрямуванням)» дозволяє якісно перевірити рівень засвоєння ними систематизованих знань, умінь і навичок, потрібних для ефективного фахового спілкування та ведення діловодства. Аналізується також реалізація цілей навчання відповідно до структури пізнавального процесу: знання,

розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка (таксономія Блума) [22] та конкретних дій: пам'ятати, розуміти, застосовувати, аналізувати, оцінювати, створювати (модифікований варіант таксономії Блума) [16], [23, с. 215]. Основними видами тестування виступають: поточне, модульне, підсумкове, тренінгове тестування, які виконують діагностичну, навчальну, контролюючу, розвиваючу і виховну функції. Аналіз наукових і методичних джерел [8, с. 5-6], [12], [14, с. 1], [24, с. 159], досвід викладання української мови у вищому навчальному закладі нефілологічного профілю дозволяє виділити такі позитивні сторони тестової методики перевірки знань, умінь і навичок:

- об'єктивність оцінювання, що забезпечується рівністю умов, у яких перебувають ті, хто проходять тест, рівнозначністю за обсягом і складністю винесеного для перевірки навчального матеріалу, зведенню до мінімуму факторів везіння/небезіння, відсутність стороннього втручання в процес тестування, так званого «людського фактора»;
- можливість цілеспрямованого систематичного використання на кожному практичному занятті, що дозволяє відстежувати динаміку засвоєння студентами знань, їх системність, визначати прогалини і пропонувати корекційні вправи для їхнього усунення;
- інтенсифікація (підвищення продуктивності навчальної праці в кожному одиницю часу [25, с. 88]) навчального процесу, що дає змогу перевірити значний обсяг засвоєної студентами навчальної інформації, вивільнити час для виконання інших програмових завдань, за рахунок короткого терміну виконання тесту і його перевірки;
- регламентованість контролю, що виражається у чіткості, алгоритмізації процедури підготовки, проведення та підведення підсумків тестування;
- стимулювання й підтримка інтересу студентів до вивчення програмового матеріалу, що мотивовані системою завдань зростаючої складності, самостійним виконанням тесту, об'єктивністю та неупередженістю оцінювання;
- можливість використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, електронних засобів і можливостей Інтернету, програм для створення та редагування тестів, методики дистанційного тестування тощо.

Удосконаленню методики тестування знань студентів, автоматизації процесу проходження тесту й обробки його результатів сприяє комп'ютеризація навчально-виховного процесу [17]. Особливості комп'ютерного тестування визначив П. Клайн у своїй книзі «Справочное руководство по конструированию тестов». Назвемо деякі з них:

- автоматизованість проведення, обробки і представлення результатів, зберігання даних;
- можливість тестування великої кількості людей;
- індивідуально-орієнтований характер тестування;
- швидкість тестування, обробки інформації, одержання й оприлюднення результатів;
- лаконічність, валідність, точність тестових завдань;
- за допомогою комп'ютера подають такі завдання, які не можна представити ніяким іншим чином;
- кратність використання тесту або його частин [5, с. 257-261].

Попри це, специфіка комп'ютерного тестового контролю передбачає й можливість візуалізації запитань і варіантів відповідей за допомогою фрагментів текстових матеріалів, документів, малюнків, схем; редагування, імпорту, експорту завдань і результатів тестування в інші програмні засоби; моніторинг перебігу процесу тестування; організацію локального та мережного тестування; представлення інтерфейсу програми українською мовою тощо.

Ефективність тестового діагностування залежить від обізнаності дослідника, викладача вишу із сучасними комп'ютерними програмами для створення тестів і тестування та особливостями їхнього застосування. Серед них, зокрема: Айрен, Баранка ТЕСТ, Assistent, MyTest, EasyQuizzy [18]; Google Форми, Quizlet, Proprot, Kahoot, ClassMarker, Plickers, Easy Test Maker [19], Testing [15].

Для прикладу, розглянемо програму MyTest створену О. Башлаковим у 2003 році [15]. Із часу виникнення вона постійно удосконалюється. Сучасна версія MyTestX – це система програм для створення та проведення комп'ютерного тестування, збору та аналізу результатів, виставлення оцінок за вказаною в тесті шкалою. До складу системи входять модулі: MyTestStudent.exe – програма тестування (одночасно може працювати тільки один екземпляр програми тестування MyTest), MyTestEditor.exe – редактор тестів, MyTestServer.exe – журнал результатів (модуль використовується для групового тестування), help.chm – довідкова система, MyTestStudent_Config.txt – параметри програми тестування, DemoTest_0001(2;3).mtf – демонстраційні тести № 1 (2;3) [20], [21]. Програма проста у користуванні і може результативно використовуватися викладачами курсу української мови за професійним спрямуванням. До основних її характеристик можна віднести:

- наявність інформації про тему, автора, опис тесту, можливість імпорту завдань з іншого тесту, друкування тесту (меню «Файл»);
- представлення десяти типів завдань, які підтримує програма: одиничний вибір, множинний вибір, впорядкування, зіставлення варіантів, визначення істинності тверджень (MCQ), введення числа від руки, введення тексту від руки, вибір точки на зображенні, переставлення букв, одиничний вибір так/ні; дозволяє прикріпити до завдання або варіантів відповіді текст, схему, таблицю, малюнок, звуковий файл (меню «Завдання»);
- можливість перевірки, обмеження в часі, визначення складності всіх або виділених завдань (меню «Параметри завдань»);
- висвітлення відомостей про заголовок і опис тесту, інструкцію тестованому, шкалу оцінювання (бальну, відсоткову), порядок запитань і варіантів (звичайний, випадковий), формулювання запитання, паролі, обмеження (часу, кількість запусків, мінімум для виведення результатів, період використання, кількість помилок для переривання тесту), режим тестування (навчальний, штрафний, вільний, монопольний), опції дозволити/заборонити, панель параметрів тесту (меню «Параметри тесту»).

Розроблені навчально-методичні матеріали для підготовки тестового контролю знань студентів з української мови за професійним спрямуванням (змістовий модуль «Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення») з урахуванням фахово-методичних джерел [7], [10], [11], [13] на базі програми MyTestX представимо у табл. 1.

Таблиця 1

Форма завдання	Алгоритм виконання	Діагностика категорій навчальних цілей
Завдання з одиничним вибором відповіді	Вибрати тільки один варіант відповіді з кількох запропонованих	Знання, розуміння
<p>Приклади. 1. Назвіть мову, що закріплена традицією та законодавством, вживання якої обов'язкове в органах державного управління та діловодства .</p> <p>1) державна; 2) літературна; 3) національна; 4) регіональна; 5) міжнаціональна.</p> <p>2. Визначте номер правильної відповіді. Зачинателем нової української літературної мови був ...</p> <p>1) Т. Шевченко; 2) І. Котляревський; 3) І. Франко; 4) Г. Сковорода; 5) П. Мирний.</p> <p>3. Оберіть найкращу відповідь: Мова – явище ...</p> <p>1) біологічне; 2) біологічне і психічне; 3) соціальне; 4) психічне; 5) біологічне, психічне і соціальне.</p>		
Завдання з множинним вибором відповідей	Вибрати один або кілька варіантів відповіді з кількох запропонованих	Знання, розуміння, застосування
<p>Приклади. 1. У якому словосполученні немає лексичної помилки:</p> <p>1) підписувати договір; 2) по місцю роботи; 3) брати участь; 4) для наочності; 5) нанести шкоду.</p> <p>2. Вкажіть номер відповіді, в усіх словах якої правильно виділено наголошені склади:</p> <p>1) завдання, корисний, оздоровити; 2) предмет, роздріб, тонкий; 3) учення, твердий, розголос; 4) послання, перепустка, обладнання; 5) незручний, іноді, засуха.</p> <p>3. У поданому списку виберіть періоди розвитку української літературної мови:</p> <p>1) давньоукраїнський; 2) стародавній; 3) староукраїнський; 4) сучасний або новий; 5) староросійський.</p>		
Завдання на впорядкування запропонованих варіантів відповідей	Указати послідовність номерів варіантів з усіх запропонованих	Знання, розуміння, застосування, аналіз
<p>Приклади. 1. Розташуйте назви мов у порядку збільшення кількості мовців:</p> <p>1) англійська; 2) арабська; 3) іспанська; 4) китайська; 5) українська.</p> <p>2. Визначте порядок розміщення слів у твердженні: Українська мова – ...</p> <p>1) мова; 2) українського; 3) єдина; 4) народу; 5) національна.</p>		
Завдання на співставлення	Вибрати номер відповідного варіанту з усіх запропонованих; встановити відповідність у вигляді комбінації цифр і букв	Знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання
<p>Приклади. 1. Установіть відповідність між жанрами і функціональними стилями:</p> <p>1) монографія; а) науковий;</p> <p>2) автобіографія; б) конфесійний;</p> <p>3) повість; в) офіційно-діловий;</p> <p>4) проповідь; г) публіцистичний;</p> <p>5) нарис; д) художній.</p> <p>2. Визначте українські відповідники (відроджувані синоніми) до іншомовних</p>		

термінів 1) процент; а) часопис; 2) аплодисменти; б) оплески; 3) журнал; в) відсоток; 4) фотокартка; г) світлина; 5) фактор; д) чинник.		
Завдання на вказання істинності або хибності твердження (MCQ)	Вибрати твердження «так», «ні» для кожного варіанту з усіх запропонованих	Знання, розуміння, застосування, оцінювання
Приклади. 1. Встановіть істинність/хибність (так/ні) твердження: 1) Лексичні норми регламентують правило слововживання; 2) Акцентуаційні норми визначають правильність написання слів; 3) Стилїстичні норми регулюють вживання мовних засобів відповідно до мовного стилю; 4) Синоніми – це слова, різні за звучанням, але мають тотожне чи близьке значення; 5) Фонетичні помилки – це мовні недогляди при написанні тексту. 2. Яке із зазначених тверджень є правильним? Наддіалектність літературної мови ... 1) допускає її регіональне варіювання; 2) передбачає незмінність.		
Завдання на введення числа від руки	Ввести як відповідь число або декілька чисел	Знання, розуміння, аналіз
Приклади. 1. Написати номер статті Конституції України, у якій законодавчо закріплено статус державності української мови ... 2. Ввести за допомогою клавіатури число, що відповідає кількості функціональних стилів української літературної мови ...		
Завдання на введення тексту від руки	Ввести як відповідь один або декілька текстових рядки	Знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез
Приклади. 1. Уведіть за допомогою клавіатури назву терміна, що позначає слово або вислів, які вживаються у певному професійному середовищі ... 2. Відновіть текст висловлювання: «У підручниках, посібниках для учнів шкіл та студентів вищих навчальних закладів, слухачів мережі просвітницьких установ реалізується ... підстиль ... стилю української літературної мови». 3. Сконструуйте і запишіть правильну відповідь: «Державність української мови є невід’ємним атрибутом конституційного, атрибутом ...		
Завдання на вказування точки на зображенні	Вказати точку «області істинності» на запропонованому зображенні	Знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез
Приклад. Вкажіть слова, тлумачення яких подано у словниках економічної термінології: 1) бартер; 2) виховання; 3) акція; 4) фасад; 5) ринок. (Економічні терміни (правильна відповідь) розглядаються як підмножина слів Словника економічної термінології (зона правильної відповіді), яка у свою чергу є підмножиною лексичних одиниць Тлумачного словника (область можливих відповідей) [21]).		
Завдання на переставлення букв	Переставити букви з метою отримати потрібне слово	Знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез
Приклад. Переставте запропоновані букви так, щоб утворилася назва стилю української літературної мови, основне призначення якого – поінформувати адресата про щось, викликати в нього певні почуття, які б відповідали емоційній настроєності		

змістового модуля, а також у ситуаціях, коли застосування інших методів контролю ускладнене або неможливе.

Ефективність комп'ютерного тестування залежить у першу чергу від рівня інтелектуальної і методичної підготовки викладача, досвіду його педагогічної діяльності та практики використання тестової технології діагностики знань, обізнаності з особливостями застосування в навчально-виховному процесі інформаційно-комунікаційних технологій і сучасних методів пізнання й комунікації, здатності й потреби в творчості і самовдосконаленні, а також навчально-методичного забезпечення.

Дослідження проблеми оптимізації комп'ютерного тестового контролю навчальних досягнень студентів з української мови професійного спрямування, діагностики фахових і комунікативних компетентностей, вироблення методики вибору форм і змісту тестових завдань, програмних засобів для проведення тестування не обмежується рамками цієї статті, а є широким полем для подальшої креативної діяльності викладачів вищої школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Л. О. Кухар, та В. П. Сергієнко, *Конструювання тестів: навчальний посібник*. Луцьк, Україна, 2010.
- [2] The Bologna Declaration of 19 June 1999. [Online]. Available: http://www.magna-charta.org/resources/files/BOLOGNA_DECLARATION.pdf.
- [3] В. С. Аванесов, *Композиция тестовых заданий: учебная книга*. Москва, Россия: Центр тестирования, 2002.
- [4] І. Є. Булах, та М. Р. Мруга, *Створюємо якісний тест: навчальний посібник*. Київ, Україна: Майстер-клас, 2006.
- [5] П. Клайн, *Справочное руководство по конструированию тестов. Введение в психометрическое проектирование*. Киев, Украина, 1994.
- [6] Л. Й. Літвінчук, *Методика конструювання тестів для визначення результатів професійного навчання у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості: науково-практичні рекомендації*. Київ, Україна: ІПК ДСЗУ, 2014.
- [7] А. Е. Баєрбекова, Б. К. Билял, и К. Т. Кабатаева, "Тестовые задания для проверки знаний студентов", *Научный журнал*, т. 1, № 6 (19), с. 73-83, 2017.
- [8] А. В. Попов, "Тестирование как метод контроля качества знаний студентов", *Труды Санкт-Петербургского государственного института культуры*, № 8, с. 283-286, 2013.
- [9] Т. П. Танько, "Тестовий контроль знань студентів як умова модернізації освіти в Україні", *Витоки педагогічної майстерності*. Серія: Педагогічні науки: зб. наук. праць Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, вип. 7, с. 14-18, 2010.
- [10] Л. Є. Азарова, та О. В. Ковтун, *Українська мова за професійним спрямуванням. Тести для студентів технічних спеціальностей: навчальний посібник*. Вінниця, Україна: ВНТУ, 2015.
- [11] С. К. Богдан та ін., *Українська мова (за професійним спрямуванням): зб. тестових завдань*. Луцьк, Україна: Вежа-Друк, 2015.
- [12] Ю. М. Кошара, "Тестовий контроль навченості студентів з української мови в умовах кредитно-модульної системи навчання", *Гуманітарний вісник Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова: зб. наук. праць*, вип. 6, с. 258-264, 2013.
- [13] С. А. Омельчук та ін., *Українська мова (за професійним спрямуванням): тестові завдання*. Херсон, Україна, 2015.
- [14] Л. Ю. Сімоненко, "Тест як засіб контролю сформованості методичної компетентності студентів-філологів", *Педагогічні науки: зб. наук. праць*, вип. 64, с. 316-322, 2014.
- [15] В. Бойко, *Програмні засоби для проведення тестового контролю знань*. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1821>.
- [16] О. М. Соколюк, "Проблема оцінювання результатів освітнього процесу у відкритому інформаційно-освітньому середовищі навчання учнів", *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 57, № 1, с. 25-37, 2017. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_57_1_5.

- [17] О. М. Космінська, «Контроль знань студентів за допомогою тестування», *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 6, № 2, 2008. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/135/121>.
- [18] Програми для тестування знань. [Електронний ресурс]. Доступно: http://korsun-internat.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=185.
- [19] "Сім платформ для створення тестів""". [Електронний ресурс]. Доступно: <http://osvita.ua/school/method/technol/45747/>.
- [20] "Створення тестів на прикладі програми MyTest." [Електронний ресурс]. Доступно: <https://sites.google.com/site/alinapolchenkoo/home/stvorennna-testiv-na-prikladi-programi-my-test>.
- [21] "Создание и редактирование тестов в MyTestX" [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.youtube.com/watch?v=rrYwjozlqvM>.
- [22] Bloom's Digital Taxonomy. [Online]. Available: <http://edorigami.wikispaces.com/Bloom%27s+Digital+Taxonomy>.
- [23] D. R. Krathwohl, "A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview", *Theory into Practice*, vol. 41, no. 4, pp. 212-218, Autumn 2002, *College of Education, The Ohio State University*. [Online]. Available: <http://www.depauw.edu/files/resources/krathwohl.pdf>.
- [24] О. І. Ляшенко та ін., *Тестові технології оцінювання компетентностей учнів: посібник*. Київ, Україна: Педагогічна думка, 2015.
- [25] Л. Колток, "Інтенсифікація навчально-виховного процесу в світлі сучасних педагогічних дискусій", *Молодь і ринок*, № 8 (79), с. 87-90, 2011.

Матеріал надійшов до редакції 08.08.2017 р.

ПРОБЛЕМА ОПТИМИЗАЦИИ КОМПЬЮТЕРНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ ПО УКРАИНСКОМУ ЯЗЫКУ (ПО ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ НАПРАВЛЕНИЮ)

Шийка Светлана Владимировна

кандидат филологических наук, старший преподаватель кафедры украиноведения
Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно, Украина
ORCID ID 0000-0002-8138-7205
svitlanashyyka@ukr.net

Аннотация. Статья посвящена исследованию проблемы оптимизации компьютерного тестового контроля знаний студентов с учебной дисциплины «Украинский язык (по профессиональному направлению)». Объяснено содержание понятий «тест», «педагогический тест», «тестовое задание», представлена классификация возможных форматов тестовых заданий, определены принципы отбора содержания заданий в тестовой форме, выяснены положительные и отрицательные стороны компьютерной тестовой проверки знаний, умений и навыков, приведен перечень программ для тестирования знаний и охарактеризовано одну из них – MyTest, представлено таблицу дидактических и методических материалов для подготовки и проведения тестового контроля знаний на базе программы MyTestX. Подчеркнуто, что эффективность компьютерного тестирования зависит от уровня подготовки преподавателя, опыта его педагогической деятельности и практики использования тестовых технологий, способности и потребности в творчестве и самосовершенствовании.

Ключевые слова: задание; содержание; методика; язык; оптимизация; программа; тест.

PROBLEM OF OPTIMIZATION OF COMPUTER TEST CONTROL OF EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF STUDENTS IN UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)

Svitlana V. Shyyka

PhD (philological sciences), senior lecturer on Ukrainian Studies

National University of Water Management and Natural Resources Use, Rivne, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-8138-7205

svitlanashyyka@ukr.net

Abstract. The article is devoted to the research of the problem of optimization of computer test control of academic achievements of students in the discipline “Ukrainian language (for professional purposes)”. The content of the concepts “test”, “pedagogical test”, “test task” is explained, the classification of possible formats of test tasks is given, the principles of selecting the contents of tasks in the test form are determined, the positive and negative aspects of the computer test method of checking knowledge, skills and abilities are revealed. List of programs for testing knowledge and one of them – MyTest, a table of didactic and methodical materials for preparation and conducting of test control of knowledge on the basis of the program MyTestX is presented. It is emphasized that the effectiveness of computer testing depends on the level of teacher training, the experience of his teaching activities and the practice of using test technologies, the ability and the need for creativity and self-improvement.

Keywords: task; content; method; language; optimization; program; test.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] L. O. Kukhar, and V. P. Serhiyenko, *Designing tests: training manual*. Luts'k, Ukraina, 2010. (in Ukrainian)
- [2] The Bologna Declaration of 19 June 1999. [Online]. Available: http://www.magna-charta.org/resources/files/BOLOGNA_DECLARATION.pdf. (in English)
- [3] V. S. Avanesov, *Composition of test tasks: a training book*. Moskva, Rossiya: Tsentr testirovaniya, 2002. (in Russian)
- [4] I. Ye. Bulakh, and M. R. Mruha, *We create a qualitative test: training manual*. Kyiv, Ukraina: Mayster-klas, 2006. (in Ukrainian)
- [5] P. Klayn, *Reference Guide for Test Designing. Introduction to Psychometric Designing*. Kyiv, Ukraina, 1994. (in Russian)
- [6] L. Y. Litvinchuk, *Method of constructing tests for determining the results of vocational training at vocational and technical education centers of the State Employment Service: scientific and practical recommendations*. Kyiv, Ukraina: IPK DSZU, 2014. (in Ukrainian)
- [7] A. Ye. Bayerbekova, B. K. Bilyal, i K. T. Kabatayeva, “Test tasks for testing students' knowledge”, *Nauchnyy zhurnal*, vol. 1, no. 6 (19), pp. 73-83, 2017. (in Russian)
- [8] A. V. Popov, “Testing as a method of quality control of students' knowledge”, *Trudy Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo instituta kul'tury*, no. 8, pp. 283-286, 2013. (in Russian)
- [9] T. P. Tan'ko, “Test control of knowledge of students as a condition for the modernization of education in Ukraine”, *Origins of pedagogical skill*. Series: Pedagogical sciences: *zb. nauk. prats' Poltavskoho natsional'noho pedahohichnoho universytetu im. V. H. Korolenka*, ed. 7, pp. 14-18, 2010 (in Ukrainian)
- [10] L. Ye. Azarova, and O. V. Kovtun, *Ukrainian language for professional purposes. Tests for students of technical specialties: a manual*. Vinnytsya, Ukraina: VNTU, 2015. (in Ukrainian)
- [11] S. K. Bohdan et al., *Ukrainian language (for professional purposes): a collection of test tasks*. Luts'k, Ukrayina: Vezha-Druk, 2015. (in Ukrainian)
- [12] Yu. M. Koshara, “Test control of students' learning in the Ukrainian language under the conditions of a credit-module system of training”, *Humanitarnyy visnyk Natsional'noho universytetu korablebuduvannya im. admiralak Makarova: zb. nauk. prats'*, ed. 6, pp. 258-264, 2013. (in Ukrainian)
- [13] S. A. Omel'chuk et al., *Ukrainian language (for professional purposes): test tasks*. Kherson, Ukraina, 2015. (in Ukrainian)
- [14] L. Yu. Simonenko, “Test as a means of control of the formation of methodological competence of students-philologists”, *Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats'*, ed. 64, pp. 316-322, 2014. (in Ukrainian)

- [15] V. Boyko, *Software for test control of knowledge*. [Online]. Available: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1821>. (in Ukrainian)
- [16] O. M. Sokolyuk, "The problem of evaluation of the results of the educational process in the open informational and educational environment of student learning", *Information technologies and learning tools*, vol. 57, no. 1, pp. 25-37, 2017. [Online]. Available: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_57_1_5. (in Ukrainian)
- [17] O. M. Kosmins'ka, "Control student knowledge through testing", *Information technologies and learning tools*, vol. 6, no. 2, 2008. [Online]. Available: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/135/121>. (in Ukrainian)
- [18] Programs for testing knowledge. [Online]. Available: http://korsun-internat.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=185. (in Ukrainian)
- [19] Seven platforms for creating tests. [Online]. Available: <http://osvita.ua/school/method/technol/45747/>. (in Ukrainian)
- [20] Creating tests on an example of MyTest. [Online]. Available: <https://sites.google.com/site/alinapolchenkoo/home/stvorennna-testiv-na-prikladi-programi-my-test>. (in Ukrainian)
- [21] Creating and editing tests in MyTestX. [Online]. Available: <https://www.youtube.com/watch?v=rrYwjozlqvM>. (in Ukrainian)
- [22] Bloom's Digital Taxonomy. [Online]. Available: <http://edorigami.wikispaces.com/Bloom%27s+Digital+Taxonomy>. (in English)
- [23] D. R. Krathwohl, "A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview", *Theory into Practice*, vol. 41, no. 4, pp. 212-218, Autumn 2002, *College of Education, The Ohio State University*. [Online]. Available: <http://www.depauw.edu/files/resources/krathwohl.pdf>. (in English)
- [24] O. I. Lyashenko et al., *Testing technologies for assessing pupils' competencies: a manual*. Kyiv, Ukrayina: Pedahohichna dumka, 2015. (in Ukrainian)
- [25] L. Koltok, "Intensification of the educational process in the light of modern pedagogical discussions", *Youth and Market*, No. 8 (79), pp. 87-90, 2011. (in Ukrainian)

